

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posetne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Celjski nemškutarji pa „Slov. Gospodar“.

Kar Slovenci v narodnem oziru zahtevamo, to je vse pametno, lepo, pošteno, postavno pred Bogom in svetom. Mi hočemo na Slovenskem toliko veljati, kakor Magjari na Magjarskem, Nemci na Nemškem. Na slovenskih tleh tirjamo Slovenci prvo besedo v uradih, šolah in javnem življenji. Kdor hoče pri nas biti duhoven, uradnik, učitelj, profesor itd., ta mora znati dobro in pravilno slovenski.

To v členu XIX. osnovnih državnih pravic nam od samega svetlega cesarja podpisano narodno enakopravnost bomo vstrajno tako dolgo tirjali, dokler nje popolnem ne dosegnemo. Na lastnih tleh hočemo pri mizi sedeti pa ne za dvermi stati. Mi hočemo na slovenske zemlji kot slovenski narod živeti, se ohraniti in napredovati, kakor vsi drugi narodi naše velike Avstrije.

To pa liberalnim Nemcem ni po volji, zlasti onim ne, ki kot nesramni veleizdajci čez avstrijske meje v Bismarkovino škilijo in bi nas radi hitrej ko mogoče ponemčili in Prajzom most nadelali do Jadranskega morja. To sicer ni prav pa umevno je. Toda kar naši nemškutarji uganjajo, to je zelo neumevno, neumno, nesramno. Oni skačejo sami radi v prusko-germanski koš, stavljajo lastni narod za dveri in posajajo druge za mizo in se štulijo k Nemcem. Kar narodni možje Slovencem stavijo, to ovi izrodki in odpadniki podirajo, to pa povsod, na Koroškem, Primorskem, Krajnskem in Štajerskem.

Na Krajnskem uže močno pešajo in spomladi, ko bodo nove volitve za deželni zbor, omolknejo za vselej. Tem huje razsajajo na Štajerskem, najhuje v Celji. Tukaj so se prav utaborili in s pomočjo dveh listov, nemškega in na pol slovenskega, udrihajo in klestijo in z blatom okolo sebe pometajo, kakor bi uže res znoreli.

Nemškutarski prvak jim je nekov iz Ko-

škega prišedši advokat dr. Glantschnigg. Ta je začel izdajati lani nemškutarski listič z imenom: „Kmetški prijatelj.“ Naloga mu je pri slovenskih kmetih zaupanje do narodnih poslancev, časnikov, pisateljev itd. spodkopati in tako nemškutarskim, liberalnim poslancem tla nadelati, kakoršni so bili n. pr. Seidel, Brandstetter itd.

Toda tukaj je trčil na Slovenskega Gospodarja in precej začel vojsko zoper njega. Uvidevši, da ima ta kmetom jako priljubljeni list dve prilogi, poskusi vsaj gospodarstveno prilogo tudi za sebe pridobiti. Piše toraj v Gradec centralnemu odboru, naj mu dovoli ponatiskavati celo Gospodarstveno prilogo, katero kmetijska družba štajerska prilaga uže več let „Slov. Gospodarju“.

Odbor pritrdi pa ne vpraša poprej katoliškega tiskovnega društva v Mariboru, ali ta tudi privoli v to ali ne? Tudi dr. Glantschnigg se ni zmenil za tiste, kateri vsled nagodbe od l. 1879 prirejajo, izdelujejo in tiskajo Gospodarstveno prilogo, ampak jo je začel ponatiskavati.

V Mariboru še o tem nismo nič vedeli. Da se misliti, kako smo se čudili, ko so začele ponatisnene priloge v „Prijatelji“ izhajati. Čudili so se pa tudi drugi. Zato je bivši naš odgovorni urednik, č. g. dr. Gregorčec, nekemu dopisu iz Celja v štev. 48. l. l. dostavil opazko, da se bomo pritožili zoper tako ponatiskovanje pri kmetijski družbi pa tudi če treba tožili, kar se je res tudi potem zgodilo. Predstojništvo katol. tiskovnega društva je v Gradci protestiralo zoper to, da bi se Gospodarstvena priloga ponatiskovala preden tudi društvo privoli, g. dr. Sernec v Celji pa je prošen tožiti dr. Glantschnigga.

Čeravno pa ni bilo v dopisu iz Celja rečeno, ali ima dr. Glantschnigg pravico do ponatiskovanja ali ne, je vendar tožbo vložil zoper odgovornega urednika g. Lorenca zaradi žaljenja časti. G. Lorenc bil je dvakrat v sod-

nijski preiskavi zaslišan. Naenkrat si premisli dr. Glantschnigg in vzame tožbo nazaj. Moral je biti silno jezen. Kajti v svojem srdu je napal č. g. Gregoreca javno v „Cillierci“, kojoj sedaj pravijo „Deutsche Wacht“, v priloženem pismu „Offenes Schreiben“ tako neumno, predrzno, surove in krivično, da so mu celó Nemci in nemškutarji zamerili. Očita mu precej robato, čeravno nekaj zavito, da rabi „laž in natolcevanje“ ter zasluži občenemu zaničevanju izročen biti, ker je tudi nevreden ud duhovskega stanu.“

To je res goropadna predrznost! Uredniki Slov. Gospodarja zagovarjajo tako pošteno in lepo reč, da jim res ni treba nepoštenih razlogov in sredstev. Nobeden izmed njih ne piše vedoma niti najmanjše neresnice. Da se jim vrine časih pomota, da jim krivo, neresnično ljudje poročajo, to se pripeti vsakemu listu in toraj je napad dr. Glantschniggov res prav nersamen. On ni dokazal Gospodarju v pričetej tožbi nobene „laži“ nobenega „natolcevanja“ še menje pa č. g. Gregorecu, marveč je celi „parizar“ gnoja in blata nakidal pa ga mimo osebe zvrnil, katero je zadeti hotel.

Dr. Glantschnigg je človek, ki zamore dr. Gregoreca sicer razalita, a zblatiti ga ni kos, naj še toliko „Offenes Schreiben“ po svetu razpošlje. Za duhovensko dostojnost oglašati se ne pristaja ljudem, ki se ne sramujejo duhovnikom dovolj jasno pripognati primeki „umazanci“, sploh pa vse slovenske domoljube psovati; „domače goljufe.“

Če je pa dr. Glantschnigg upal s svojim blatnim vozom koga splasiti, tako bode se kmalu prepričal, da se silno vara. Sedaj pride on na dnevni red, da se bode še dovolj kesal. Podravski.

Gospodarske stvari.

Žlahtni cepiči ali sušljenke po zimi.

Sušljenke ali žlahtne cepiče, ktere hočemo za zimsko požlahtnjenje rabiti, si moramo jeseni, brž ko listje drevju odpada in še predno hujši mraz nastane, narezati. Polože se pa dobro po sortah odbrani in povezani na kaki senčnati kraj in se z nekoliko prstjo odenejo. Brž ko začne po noči zmrzovati, se morajo sušljenke iz prsti ven vzeti, vsaka sadna sorta se v poseben snopič poveže in s številko zaznamuje. Na to se vsak snopič v debel zavijaven ali drug močen papir, ki se je pa prej v laškem ali kterem drugem olji namočil, večkrat zavije. Po tem se vse sorte, ko so se vsi snopiči v jeden večji snop povezali, dobro v mah zamotajo in v drevesnici ali pa na drugem primernem kraju v zemljo zakopljejo, vendar tako, da so pred mišimi varne, ki rade po olji dišeči papir za-

sledujejo. Tako se po tem tu cepiči hranujejo, do porabe. Na tak način je mogoče celo zimo zdrave in črste cepiče pripravljene imeti. Noben cepič, če se je le zdrav in lepo od mater-nega drevesa odrezal, se ne pokazi, naj si je mraz še tako hud in dolgotrajen. Olje namreč uže po svoji naturi mrazu brani pa tudi varuje, da se sušljenki ne posuše in da tudi moča ne more do njih. Tako je mogoče sušljenke brez strahu pod milim nebom v snegu in dežji pustiti. Sušljenki ostanejo tako zdravi in črsti, kakor da bi se bili še le od drevesa vzeli.

Na tak način se dajo cepiči tudi v naj-hujši zimi v najdaljše kraje razpošiljati. Gotovo bodo, če se le med potoma hišne toplote varujejo, nepokvarjeni na svoje mesto dospeli, naj so bili še tako daljno pot preromati prisiljeni.

Sadna drevesa z apnom kako in kdaj pomazati.

Sadna drevesa z apnom pomazati, more jim koristno pa tudi škodljivo biti. Če se to o pravem času zgodi, je drevesu na korist, drugače pa na škodo. Praša se le, kedaj je ravno pravi čas. Kakor je skrbno opazovanje in pa skušnja pokazala, je to tisti čas, ko drevje listje spušča in se v zimski počitek pripravlja. Kajti ob tem času podaja se tudi mnogo škodljivega mrčesja k zimskemu počitku, med tem navadni zimski pedic, ki po deblih kvišku leze in se v špranje in razpoke skorjine poskriva in tu svoja jajca polaga, iz katerih se potem o toplem spomladinem vremenu škodljive gosenice izvalijo. Če se pa debela z apnom pomažejo gori do vej, se temu škodljivemu metulju pot zapre in tudi njegova gnjezda se mu zamažejo. Vrh tega varuje apnena prevleka deblo tudi nekoliko prahu mraza, za to je tudi dobro, da se debela na oni strani, ktero hudi zimski vetrovi zadevajo, nekoliko bolj na debelo pomažejo. —

Temu nasproti pa je mazanje z apnom spomladi iz več ozirov škodljivo. Spomladno mazanje zapira drobne luknjice v drevesni skorji, skozi ktere se iz drevesa mnoge škodljive stvari izhlapijo in skozi ktere zopet zvu-najni zračni uplivi na rast in razvoj drevesa delujejo. Ravno to velja o preranem pomazanju z apnom jeseni, samo, da si tukaj natura sama pomaga, ker navadno jesenske nevihte apneno prevleko kmalo zopet odperejo.

Pura kot valivka. Puri, če hoče valiti, se položi 15—20 jajc. Potrebuje 27—28 dni, da jih izvali.

Meseca januarja imajo posestniki žrebev to naznaniti okrajnim glavarstvom, da se zaradi licenciranja potrebno ukrene. Rano ubrejenih kobil ne smemo več za težke vožnje uprezati; polagati se jim mora več krme, ker mlado

v telesi veliko hranivnih tvarin mat. ri jemlje. Za topel hlev je tudi skrbeti in 6—8 tednov pred porodom kaže kobilo odpredeliti od druge živine. Zrak bodi v hlevu vedno čist in zdrav. To se doseže, ako na steljo trosimo gips, šoto, prst in druge tvarine, ki amonijak na se vlačijo. —

Štajersko čebelarско društvo ima dne 25. januarja v Gradci ob 9. uri dopoludne v gostilni „Florian“ svoj občni zbor. Dnevni red: 1. Govor g. Mayerja o vzrejevanji matic, 2. poročilo centralnega odbora, 3. poročilo o delovanju podružnic, 4. volitev predsednika, 5. poljubni nasveti. Sedanji predsednik je g. plem. Hempel pri Radgoni.

Dopisi.

Iz Konjic. (Celjanka in šolske razmere.) Celjanka je dva tukajšnjih učiteljev, koja kot izvrstna pedagoga slovita in koja se s politiko nikakor ne pečata, samo zarad tega, ker sta Slovenca, hudo napadala ter lažnjive vesti po svetu raznašala. A kako se je Celjanka oziroma njeni pisac iz Konjic opekeli, kažejo zaporedni popravki, koje je v svoj listič sprejeti morala. Ako bi Celjanka si katero drugo osebo tukaj izbrala, bi pač pravo zadela.

Na tukajšnji ljudski šoli je namreč učiteljica E. Schubitz (Šubic) nameščena, koja slovenskega jezika nikakor zmožna ni, koja ni nikdar izpita iz slovenskega jezika delala in koja si v čast šteje, da ni iz slovensčine, ampak iz francoščine in zveličavne nemščine izpit napravila. Kako da je zamogel slavni deželni šolski svet tej osebi učiteljsko službo tukaj oddati, to mi ni razumljivo. Kaznovan je s tem le ubogi kmet, ki more k tej osebi svojo slovensko deco v šolo pošiljati. Celjanka je tukajšnima učiteljema očitala, da se s politiko pečata. Kako bi še le javkala, ako bi ta dva učitelja tako, kakor omenjena učiteljica, katera črno-rudeče-zlati ovratnik (kravato) javno nosi, se z slovenskimi barvami svetu pokazala! Gotovo bi tedaj deželni šolski svet strogo disciplinarno proti njima postopal. In ko se je omenjeni učiteljici to očitalo in reklo, da se kaj tacega ne spodobi, je ona opazko napravila, da bo omenjeno kravato sedaj še le nalašč nosila. Radi bi jej to veselje pustili, ako bi se tako ne sejalo vže med šolsko mladino seme političnega prepira. Celjanka se dalje čudi, kako da se zamoreta višja razreda tukajšnje ljudske šole omenjenima učiteljema prepustiti? Koga le želi ona v višjih razredih videti? Menda učiteljico Schubitz? Saj je ta učiteljica vže veselje imela v tretjem razredu eden den podučevati. In glejte že drugi den je „zbolela“ ter odpusta prosila, koji se jej je tudi dovolil. Sploh pa

omenim, da ta učiteljica pogosto „zboli“. — Pozneje se ni več upala v tretjem razredu podučevati. — A ne samo tukaj imamo tako frajlico, ampak tudi Vitanje se sme z enako ponášati. Kakor sem slišal, ima učiteljica v Vitanji navado v učnih urah „Kmetškega prijatelja“ med šolsko mladino deliti. Ali se to spodobi, da učiteljica na ta način za liberalni nemškutarski listič agitira? Slednjič še omenim, da se tukaj kakor tudi v Vitanji jako živahno za nemški „Schulverein“ agitira. Nemškemu „Schulvereinu“ na korist prirejšajo veselice, ter se trudijo na vsaki način „Judeževih grošev“ nakupičiti in jih v tujo deželo pošiljati. Ali bi ne bilo veliko lepši omenjene groše za ubogo domačo šolsko mladino porabiti, koja mora po uro daleč v šolo hoditi ter celi dan stradati? Kje je tukaj človeko- in gostoljubnost?

Od Voglajne. (Kateri dekani priporočajo „lisjaka“?) „Kmetški prijatelj“ se ponáša s tem, da visoki duhovski gospodje, nekteri dehanti niso nikakor zadovoljni z „Gospodarjem“ ter priporočajo kmetom „Kmetškega prijatelja, videči, da nikakor ni tak „lisjak“, kakor ga poljubi imenovati gospod doktor v Mariboru. „Da pa je začela delovati vse slave vredna duhovščina z nami, slava ji! to bo kmetu gotovo pomagalo na trdne noge, in kmet je za dobrote vedno hvaležen“. Radovedni smo zvedeti, koliko dehantov priporoča celjskega lisjaka kmetom in kteri so tisti čudni dehanti. Imenuj jih: če te res podpirajo in priporočajo, se tudi gotovo ne bodo sramovali, če njihova imena objaviš. Dokler pa tega ne storiš, bomo trdili s vso pravico, da slepariš in zapeljuješ kmetški stan češ: duhovniki me podpirajo, toraj me smete že tudi vi kmetje naročevati in prebirati. Čuden patron. ta „kmetški prijatelj!“ Tvoja mati, „die Deutsche Wacht“ psuje v svoji stari in novi obleki duhovski stan in slovensko ljudstvo; a njeni sinko se obema prilizuje in sladka. „Prijatelj“ si kedaj slišal priliko o volkovich, ki prihajajo v ovčjih oblačilih? Nemo-govče, da bi naši dehanti pitali tako divjo zverino.

Resnicoljub.

Od Slov. Bistrice. (Boleni kmetški prijatelj.) V št. 7 tega lista se bere, da naši prvaki poslanci nimajo iskric ljubezni do naroda in domovine, in da lastni blagor jim je čez vse: za se skrbeti in zakladov si nakupičiti. In da sploh teptajo vse človeške pravice. Človek se po delih pozna, koliko da velja, in koliko da ljubezni do naroda in domovine ima. Naši poslanci so časti vredni, in imajo tudi pravo ljubezen do nas. Oni so, ki so nam zoper oderuštvo znovič postavili sklenoli, in zopet oni so, ki so nam priborili enakopravnost pri sodnijah, vsaj nekoliko. In zdaj nam bodo še pri šolah enakopravnost pridobili. Tukaj boleni kmetški prijatelj sam sebi zaušnico daje, ker

pravi, da nimajo ljubezni. Kdor kaj drugega stori za narod, ima gotovo pravo ljubezen do njega, in ljubi v resnici. Nikakor nam ni bolni kmetski prijatelj pridobil enakopravnost pri sodnijah, ampak naši spoštovani g. poslanci. Slovenci nismo več tako nevedni, da bi se dali v en dan naprej zapeljati. Mi smo Slovenci in ostanemo Slovenci. Podamo radi svojim sovražnikom spravedljive roke, in želimo mir, pa da bi svojo domovino izdajali. to pa uže ne. Hočemo biti trdni, kakor skala, za vse naše narodne pravice, in ne odstopimo ničesar od naših pravic. Ljubimo med nami živoče poštene pravične Nemce; jim tudi privošimo vse njihove pravice, ktere že itak imajo. Vsakemu se pa v bran postavimo, ki je zoper naše narodne pravice.

Od Device Marije v puščavi. (Zadovoljen hlapec.) Praznoval je na novega leta dan pri sv. Lovrenci v puščavi hlapec 25letnico svojega bivanja pri enem tržani, pač redka prikazen. Tak hlapec zasluži, da ga svetu naznamo! Povedati pa morem tudi o drugem hlapci. Ta je rekel nekemu možu: nasvetujte mi prav dobro službo. Mož reče, kaj ali ne bodeš več tukaj ostal? Hlapec: tukaj sem dve leti, se mi je že prevolilo! Poznam pa dobro tega posestnika. Mož je brez vse graje, a vendar hlapec neče pri njem ostati. Kmet mu je preskrben in prezvest katoličan. To slabemu hlapcu ni po volji. To je obžalovati. Na dalje bi trebalo, da bi naši deželni poslanci skoro prenaradili poselki red. Dokler imamo nezvestih služnikov, moramo iti pod zlo. Niso samo visoke dače krive kmečkega propada, ampak tudi slabi posli. Imel bi še veliko povedati pa dopis bi bil za enkrat predolg. Ako uredniku drago, pošljem drugikrat več. Prosimo! Ured.

Iz Celja. (Govor dr. Vošnjakov.) III. Z zvijačo in hinavščino skušajo motiti naše slovensko ljudstvo tisti časnikarski pisarji, ki se sedaj hlinijo za „kmetske prijatelje“, ki so pa z dušo in telesom udani oni nemško-liberalni stranki, katera je skozi dvajset let svojega vladanja delala na pogubo in propad kmetskega ljudstva in katera še sedaj povsod zapreke stavi konservativno-narodni večini državnega zbora, kedar hoče kmetom na korist kaj ukreniti. Kje pa so bili tačas kmetski prijatelji, ko se nikdo ni brigal za slovenskega kmeta, kakor k večjemu duhovniki, ki so zanjga pisali knjige v njem razumljivem jeziku in ga poučevali, da ni taval popolnem v temi in nevednosti? Kdo je ustanovil družbo sv. Mohora, kdo je ljudstvu podajal knjige in časopise, kdo ga je vabil v čitalnice in bralna društva, kdo je z velikim trudom v svet poslal „Slov. Gospodarja“ in, ko so kmetje vsled liberalnega gospodarstva prišli v najhujše denarne stiske in oderuhom v roke, kdo je napravil posojilnice

in resni pogina že marsikaterega kmetskega gospodarja? In še dandanes: kje so pa tisti kmetski prijatelji, kedar se napravijo za kmetne koristne društva, sadjerejsko, hmeljarsko i. t. l., kedar se odprejo nove posojilnice, kedar se ra-pošilja na sto tisoče poučljivih in pobožnih knjig mej slovensko kmetsko ljudstvo? V kakem zakotnem lističi psovati in obrekovati narodne možé in duhovnike je lahko, dasi malo pošteno, a težje je, dasi koristneje in poštenje, skozi leta in leta ljudstvo poučevati, vzbujati ga in opozarjati na njegove pravice ter, kolikor se da, mu dejansko pomagati. In besede narodnih mož pri slovenskem narodu niso padle na nerodovitna tla. Narodna zavest se pa hvala Bogu čem dalje, tem krepkeje razvija, in več kot 500 prošelj slovenskih občin je došlo državnemu zboru za popolno ravnopravnost slovenskega jezika v šolah in uradih. Državni zbor je že l. 1880 naložil vladi, naj za Slovence uvede slovenski učni jezik na gimnazijah v slovenskih pokrajinah in na učiteljskih v Ljubljani in Mariboru. Na Kranjskem je vlada se po tem sklepu ravnala in tam so letos za Slovence že tri slovenske gimnazije; v Ljubljani, v Kranji in Rudolfovem. Na Štajerskem se dozda še nič ni spremenilo, pa se bode moralo kaj storiti in v to bode gotovo silila večina državnega zbora, ki je Slovincem prijazna. Tudi sodnijam se je ukazalo, da morajo s slovenskimi strankami slovenski uradovati. Ako tega ne storé, greše proti vladnim ukazom, proti državnim temeljnim postavam in celó proti volji našega presvitlega cesarja, (gromoviti slava in živioklici cesarju se razlegajo po dvorani), kateri vse svoje narode z jednako ljubeznijo ljubi in vsem želi biti jednako pravičen. Jutri preteče šest sto let, odkar so Slovenci združeni z Avstrijo pod žezlom presvitle naše cesarske rodovine. Slovenci bodo ta dan s tem večjo radostjo praznovali, ker se bodo spominjali mnogih dobrot, ki so jih uživali in zlasti ker vedó da presvitli cesar, slavnih pradedov preslavni sin, spoštuje njihovo narodnost in z očetovsko ljubeznijo skrbi za svoje Slovence. (Živio naš presvitli cesar! Živela cesarska rod-bina! Živio cesarjevič!) Slovenski narod je skozi šest sto let zvesto stal pri Avstriji in pri cesarski hiši, on se nikdar ni spuntal proti svojim vladarjem, pa se tudi ne bode. (Nikdar! Živela Avstrija!) Slovenci smemo tedaj zaupljivo gledati v prihodnjost, kajti vlada nam je prijazna, državni zbor nam želi dobro in sam presvitli cesar, priznavši neomahljivo zvestobo svojih Slovencev, kaže nam v vsaki priliki svojo ljubav in milost. Mi sami pa tudi ne smemo rok križem držati, temuč pokazati nam je o vsaki priliki, da se zavemo svoje narodnosti, biti nam je složnim, delavnim, zmernim in varčnim. Le tako pripravimo svojim otrokom lepše

dneve, kakor smo jih mi doživeli. — Po končanem govoru g. dr. Vošnjaka, kateremu sledé navdušeni živioklici, se kmetski posestnik Isidor Selič iz Pečovja v imenu kmetских volilcev zahvaljuje g. dr. Vošnjaku za njegov poučljivi govor in mu izreče popolno zaupanje in zahvalo volilcev za njegovo vstrajno delovanje v prid slovenskih kmetov in Slovencev sploh. (Splošno pritrenje.)

Iz Vitanja. (Šola, kmetski prijatelj.) Ob novem letu zamoremo tudi mi iz našega zanimivega kraja svetu naznaniti, da v preteklem letu nismo spali, ampak delali, in do-delali novo šolsko poslopje; res lepo poslopje vsaj za videti. Stalo je tudi ne malo denarjev; pa ker je veliko stalo, upali smo, da bo tudi obilen sad prineslo. Upanje naše se je spremenilo v strah, ko smo zvedeli, da med šolske otroke hodi „lisjak“. in kamor lisjak pride, navadno ne koristi, ampak če ravno ničesar od-nesti ne more, vsaj svojo dlako trosi. Mi bi radi oblasti, ktere imajo nad šolo bedeti, vprašali, jeli prav, da otroci časnike, kteri niso za otroke pisani, v roke dobivajo. Jeli koristno nežnim srcem otroškim, če tako otroci berejo o prepirih, umorih, samomorih, tatvinah in o rečeh, kterih nočemo več naštevati, kaj? Ko bi vedeli starši, kak strup so taka berila mlademu srcu za prihodnje življenje, bi jim se pač morali otroci v srce usmiliti. — Tožbo zoper to postopanje smo vložili. Bog daj na korist mladeži.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf je na vratni bolezní zbolel in potovanje meseca februarja v južne kraje namenjeno odložil. — Za Koroško vsled povodnji zadeto je ministerstvo dovolilo 128.000 fl. podpore; — V gospo-sko zbornico pozvanih je 5 novih gospodov: grof Grünne, Čedik, Reinelt, baron Risenfels in grof Panovski, večjidel sami konservativci ali vsaj prijatelji vladini; nemški liberalci pa samo sline cedijo in se jezijo. — Državni zbor je zopet skupaj, dalmatinski poslanci niso hoteli več vstopiti ker je fml. Jovanovič nemško na-mesto hrvatskega uradovanje zaukazal. Ko je minister grof Taaffe to izvedel, uničil je on in minister Pražak neopravičeni ukaz Jovano-vičev, uradni jezik v Dalmaciji je zopet slo-vansko-hrvatski, kar zopet nemške liberalce (Tagespošto) strašno grize. — Čehi dobijo uže jeseni medicinsko fakulteto na svojem vseučil-lišči v Pragi, prihodnim českim doktorjem zdravilstva se bode torej kmalu vse razglagalo v maternem jeziku českem. Velik uspeh. — Mi-nister finančni vitez plem. Dunajevski je držav-nemu zboru predložil 4 postave, ki bodo davek pridobninski (Erwerbsteuer) za 7 milijonov zni-

žale, a davek od denarja naloženega v raznih rentah itd. pomnožile za 11 mil. (do 13 mil.), dalje dohodninski davek za 3 milijone. Tako bodo davkarska bremena ubožnejšim ljudem znatno polajšana, a premožnejši in sploh de-narna gospoda pa bode morala več plačevati, sedaj plačuje malo ali nič od časih prav ve-likih dohodkov. Tako je prav, državi treba penez, a ti se naj jemljejo tam, kder so. — Župani ljubljanske okolice so sklenoli sloven-ski uradovati glavarstva pa prositi, da od inod prišedša pisma nemška, italijanska itd. presta-vijo in torej poslovenjena dopošljejo srenjam. Tudi so sklenoli vse občinske napise in table nemške odpraviti in jih zameniti s slovenskimi! To je velevažen sklep, ki bode kedaj tudi dru-god posnemovan.

Vnanje države. Princ Napoleon, stričnik cesarja Napoleona III., je v Parizi dal oklic pribiti, v katerem pravi, da republikanci Fran-cosko spravljajo na nič ter da naj njega izvo-lijo v cesarja, kajti on je pravi dedič Napo-leonske dedščine. Republikanska vlada pa je dala oklice s sten strgati in princa Napoleona zapreti. — Angleški minister Gladstone, bel-gijski kralj Leopold in švedska kraljica so zboleli. — Nemški poslanec Windhorst nasve-tuje, naj se izgnani škofje pokličejo domov pa Bismark se dela, kakor da bi tega ne čul. — Ruski car prebiva zopet v Petrogradu. V mestu Berdičev se je cirkus, kder ljudje in konji igraje se dirjajo, po nesreči užgal: zgorelo je več kakor 300 ljudij, večjidel Judje. — Iz Italije so poročali, da je nekdo kralja hotel ubiti pa ni bilo res. — V Rumelijo hočejo baje turški roparji vdreti, za njimi pa najbržej turška vojska; turški namestnik Aleko-paša se je sprl z ruskimi oficirji v rumeljske vojski. Čudne reči poročajo iz Carigrada; turški sultan ima okolo 300 bab, zvečinoma so Čerkesinje, ne-davno je pa teh mnogo nagnal in si drugih vzel, bržčas sorodniki izgnanih Čerkesinj pa so orožani vlomili v palačo, da bi sultana zaklali; toda pred zadnjo hišo trčijo na stražo, na Al-bance, ki jih postrelijo ali vjamejo in tako sul-tana rešijo. — Veseli glasi dohajajo enkrat iz Rusije; uže od l. 1864 v prognanstvu živoči nadškof Fialkovski prejel je od carja veliki red ali orden Aleksandra Nevskija; to kaže, da je ruska vlada res mir sklenola s papežem, da toraj preneha preganjanje katoličanov in tudi Poljakom se utegne bolje goditi. Bog daj!

Za poduk in kratek čas.

Ženitvanski obredi.

(V okolici Slovensko-bistriški.)

II. Ko svatje pridejo iz cerkve, gredó po navadi najrajši v kako oštarijo ali gostilnico

na „šenkvanj“ (darovanje, mal), vendar le za nekoliko časa in potem se podajo na dom neveste. Pozdravi jih starišina domači rekoč: hvaljen bodi Jezus Kristus, dober večer nam Bog daj; vesela bodi vsa hiša, da smo pripekljali ta dva nova zaročenca. Bog daj, da bi do visoke starosti živela v vedni zastopnosti, zdravji, sreči, zadovoljnosti, in vseskozi v milosti pri Bogu in poštenih ljudeh.

Potem se za mizo usedejo od tega kraja, ko solnce gori gre. Starišina nagovori stoječ tole zdravico: „Napili bomo zdravico na zdravje ženiha in neveste, tudi na zdravje našega čest. gosp. dušnega pastirja, ker so podelili našima ženihi in nevesti sv. blagoslov in ju poročili k zvezi zakramenta sv. zakona. Živi Jih Bog!

To zdravičko, če morejo, svati ponavljajo, če pa kateri ne more, pa izreče samo to: Na ta glaš, ko so oča starišina napili in nagovorili. —

Potem pride na vrsto druga zdravica, (daritev nevesti): „dobro zdravje, cele naše kompanije (družbe), tudi ženihi in nevesti. Napijem zdaj na ta glaš naši mladi nevesti, ko nas je z venci ocirala (ozalšala). da smo šli z njima pred altar božji.

Zdaj bomo zložili vsak en dar naši mladi nevesti. jaz bodem dal toliko, drugi pa kolikor kateri hoče.

Tedaj godci zagodejo in zapojejo:

Le sem, le sem
Oča starišina,
No darujte
Tej mladej nevesti
Z darom in blagom
In lepim poštenjem.
Ta mlada nevesta
Je tako govorila,
Ko bo sinke ženila
In hčerke možila,
Tedaj bo vse povrnila
Ino poplačala.

Potem sred večerje zopet eno zdravičko napijejo. Kdor pri tej zdravički količkaj drugače reče, mora za kazen (štraf) kaj posebnega storiti. Zdravica se glasi:

V imeni Tega — ko nam vse da. Na zdravje tega — ko na žegnanem kamni stoji, to cartano (žlahno) rožo (cvetlico) — in celi svet v roki drži — in našim dušam špižo (hrano) deli in nas s toj vinskoj kaplicoj razveseli.

V imeni tega, ko je prevzel naš dolg. Ni ga prevzel noben füršt (knez) ne kralj, tudi ne svitli cesar. Prevzel ga je sam večni Bog kakor vsaka mati svojih lastnih otrok.

Potem se vrstijo zdravice, in ta je najboljše navadna očeta starišine:

Na zdravje cele naše kompanije (družbe),

da si je majhena, pa da bi bila izveličana, in enkrat v nebesa poklicana.

Potem ženin in nevesta in drugi svatje tudi tako le napivajo:

Na zdravje in ta glaš, ko so oča starišina napili in nagovorili.

Potem drugi svatje napivajo: Na zdravje očeta starišine itd.

Potem: Na zdravje „brautfürerja“, na zdravje „kraneljunfrave“, na zdravje vseh poštenih svatov.

Kedar purana, kokoš ali petelina na mizo denejo, tedaj zapojejo godci: Oča starišina, režte itd. itd. in naslednje še oča starišina nagovori zdravico za kuharico, namreč: zdaj bomo napili zdravico naši kuharici, ki nam je mnogo sort okusnih jedij napravila in se trudila s kuhanimi in pečenimi.

In nam je na mizo znosila, da smo si mi zraven svoje srce razveseljevali in želodce nahranjevali, in tem našim novozaročencem prve dni počastili, da smo po navadi naših praočtov in očetov te obrede opravili, k našemu veselju, kratkočasnosti in želji prihodnjih dobrot, dosta zdravičk (napitnic) napili, napijmo še eno naši kuharici in vložimo jej vsak en dar, jaz dam toliko — drugi pa — kolikor kateri hoče.

Pri tej daritni zdravici godci zapojó in zagodejo:

Na zdravje naši kuharici,
Nam dobre jedi napravljala,
Naše srca troštala —
Z rožmarinom roštala itd.

Lovro Stepišnik.

Smešnica 3. (Celjska nemščina.) Kako veliko veselje bi imel marsikateri od zgornjega nemškega „rajha“ sem privandrani „deutscher Bruder“, kateri bi imel priliko čitati na zidu Kasinskega vrta prilepljeni listič s sledečo nemško-kulturno izjavo: „Ich gebe pekant das heit auf eisblac nigs is ged wasser triber.“ Eden izmed celjskih Slovencev.

Razne stvari.

(Javna zahvala.) Milostljivi knez in škof obhajajo denes 20letnico svojega škofovskega posvečenja. Pri tej priložnosti se nam poroča, da so bili poslali 16 fl. rogačkemu dekanu, župniku Malonedelskemu 19 fl. zrečkemu pri Konjicah 60 fl., sv. Magdalenskemu dekanu 50 gold., ki so se denes porazdelili med uboge rodbine, za kar dotični čast. gospodje duhovni pastirji izrekajo najponižnejšo javno zahvalo!

(Ptujška čitalnica) priredi 20. jan., zvečer ob 8. uri „plesni venček.“ Svira oddelek godbe c. kr. 47. peš-polka.

(Vabilo) h izvanrednemu občnemu zboru „Šaleške čitalnice“ v nedeljo, 28. prosinca ob 5. uri popoldne, v hiši Miha Tajnika v Druž-

mirji. Dnevni red: 1. Pozdrav došlih gostov. 2. Naznanilo zadnje volitve odbora. 3. Govor o pospeševanju čitalnice. 4. Tombola, ktere čisti dohodek čitalničnemu društvu pripade. 5. Prosta zabava. Posamesna vabila se ne bodo razpošiljala. Udeležba obilni vdeležitvi vljudno vabi odbor.

(Vabilo.) Katol. polit. društvo v Konjicah napravi pustno nedeljo, 4. februarja ob treh popoldne zbor s tombolo. K udeležbi vabi odbor.

(Za notarsko službo) v Sevnici in Šoštanji prosijo gospodje: Kačič, Veršec in Finschger.

(Mariborska slovenska posojilnica) je v prvem letu 96.924 fl. po 3—4krat v promet spravila, kar daje kupčijski računjen vkup 290.772 — 387.696 fl. prometa. Občni odbor je hvaležno dosedanje ravnateljstvo in nadzorništvo zopet izvolil.

(Nemški profesor g. Nagele v Mariboru) je največji rogovilež in načelnik nemškemu Schulvereinu, ter je v Mariboržanki č. g. župnika v Lembahu nedostojno napal, ker brani svoje pravice kot dušni pastir. Ta iz Botzena došli Nemec se obnaša pri nas čudovito predrzno.

(Gospod Janez Munda), imenovan je za živinozdravnika v Slov. Gradci.

(Ustrelil) se je c. kr. žandar Riedler v Arveži.

(Potres) je bil na Vranskem 13. t. m. po noči.

(Učiteljsko društvo celjsko) je izvolilo g. Lopana v predsednika.

(Za župnika) v Makolah je prezentiran č. g. Lendovšek, vikar ptujski.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Juri 3 gl., Naprudnik 2 fl., Kukovič, Juvančič, Jaric Valentin, Urek in Kalin Janez po 1 gold.

Loterijne številke:

V Gradci 13. januarja 1882:	41, 90, 4, 73, 63.
Na Dunaji " "	81, 65, 36, 43, 40.
Temesvar " "	24, 31, 40, 81, 57.

Prihoduje srečkanje: 27. januarja 1883.

Izvrstne britve

ponuja slavnemu občestvu in visokej duhovščini, zlasti na deželi,

J. Jauschneg,

frizer v Mariboru, Tegetthofovej ulici št. 44, g. Frohmovej hiši nasproti zraven železniskega kolodvora.

Britve so izvrstne za najtřšo brado. Ondi prejemajo se britve tudi za brušenje in popraviljanje. Poštnim naročilom se takoj ustreza.

Odprto pismo.

Blagorodni gospod Miha Detschmann, občinski predstojnik okolice Šmarijske!

Že dolgo opazujemo reči, ki se gode v našej občinski pisarni. Ker ne sedimo v obč. odboru in ker nam teh čudnih stvari nikdo razložiti ne zna, kogar vprašamo, primorani smo nastopiti javno pot. Mi plačujemo davek in sicer veliki davek, katerega marsikteri krvravo zasluženi krajecar potuje v občinsko blagajnico. Zato si pa ne bomo nikoli pustili vzeti pravice, katere so nam po postavi pripoznane. — V nedeljo 7. t. m. oznanil je obč. sluga, da so občinski računi pretečenega leta razporeženi na pregled vsakega občinarja in od tistega dne je pribito to oznanilo (pisano v nemškem jeziku za nas slovenske kmete!) v lopi pred pisarno.

Nekaj posestnikov je že hodilo popraševati po računih, še več nas je pa bilo namenjenih občinskemu zastopu priti potipat na žilo varčnosti. A ostali smo raje doma, ker smo izvedeli, da računi niso razporeženi. Kam tedaj naj gremo računov gledat? Ali na Vaš dom? In kdo nam jih bode pri Vas doma pokazal, ker ste Vi večjidel v pisarni notarjevi?

Na ta vprašanja želimo odgovora in sicer kmalo, ker potem pridemo z drugimi na vrsto.

Okolica Šmarijska na spod. Štajerskem, 12. januarja 1883.

Več posestnikov.

Javna zahvala.

Ker je vže slavní „Slov. Gospopar“ poročal o nesreči, ktera je 24. julija l. l. v našej občini 9 posestnikov po ognji zadela, [se dolžnega čutim, da v imenu teh nesrečnikov javno zahvalo izrečem; to pa visokemu, deželnemu odboru za podarjenih 200 fl. slavn. ces. kralj. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru za mnogi trud, ktereja je imelo zarad pogorelcev, slavnima c. kr. okrajnima glavarstvoma v Ptui in Brežicah, da sta naročila pobiranje milodarov po župnijah, vsem vel. častitim gg. župnikom slav. c. k. okrajnih glavarstev v Ljutomeru, v Ptui in v Brežicah, vsem gg. županom lju-tomerskega okrajnega glavarstva za pobiranje milodarov in vožnjo tehistih sem, potem pa tudi vsem poedinim dobrotnikom in darilcem posebej kakor tudi občini gornje Krapje in gospodu Jožef Hönigmann-u pri sv. Križi za velikodušni milodar, kakor tudi okrajnej posojilnici v Ljutomeru.

V Ilijaševcih na Murskem polji 1. jan. 1883.

Ivan Farkaš, župan.

Kučaj, ki zna nemški, dobi službo v gradi Goličevem pri Konjicah od 1. febr. t. l. naprej. Plača znaša od leta 72 fl. Ondi so tudi plemenski biki, krave, teleta Marihoferske pasmine prav po ceni na prodaj.

Javna zahvala in priporočba.

Čutimo dolžnost, blagorodnemu g. dr. Ungers-ju za njegovo res požrtvovalno in hitro pomoč, katero je ta gospod storil, ko so naš oča, oziroma mož, nevarno zboleli, od mrtvuda zadeti. Naj se vsak, ki podobne pomoči potrebuje, zaupljivo obrne do tegakušenega zdravnika. Bog nam ga ohrani mnogo let.

Slov. gradec 15. jan. 1883.

Rodbina Farsky-jeva.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru, kateri se bo vršil dne 28. januarja (nedeljo) 1883, ob treh popoldne v dvorani celjske čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnatelja o stanju posojilnice.
2. Poročilo nadzorstva o pregledovanju združnih knjig, letnega računa in nasvet, kako bi se čisti dobiček razdelil.

3. Razni predlogi.

4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.

V Celji, dne 17. januarja 1883.

Ravnateljstvo.

Podučiteljska služba.

Na dvorazrednici pri sv. Miklavži poleg Ormoža je izpraznjena podučiteljska služba v IV. plačilni vrsti in prostim stanovanjem.

Prosila se naj postavnim potem pošljejo do 15. svečana 1883 krajnemu šolskemu svetu pri sv. Miklavži poleg Ormoža.

Okr. šolski svet v Ormoži 2. prosinca 1883.

Prvomestnik

Premierstein l. p.

Sadovna drevesa

visoka, posebno zlate parmene in mošanceljni so na prodaj v Radgoni, drevo po 30 kr. — Povprašajo se naj gospodje: Bračko v Orehovci, pošta Radgonska (Radkersburg), in Pavel vit. plem. Hempel v Gradci, Haydn-gasse Nr. 10 II. nadstropje.

2—3

Majerja sprejmejo takoj v gradi Goličevem pri Konjicah, ki pa mora pokazati dobra spričevala ter nemški in slovenski znati. Plača letna znaša 150 fl. in oskrbljenje s vsem, ali pa se mu ponudi deputat.

Hiša na prodaj.

V trgi Brašlovskem (Frasslau) je hiša štev. 14. proti ugodnim pogojem iz proste roke prodati. Hiša je zidana, z opeko krita, ima pri tleh 2 veliki sobani, 1 čumnati, 1 shrambro za jestvine, obokano kuhinjo in klet. Pod streho je še ena večja sobana. Na dvorišči je gospodarsko poslopje s kravjim in svinjskim hlevom, vse v najboljem stanju. Zraven ste dve njivi 13 ar, 30 □m. veliki, vrta 1 ara 65 □m. Posestvo sodi najboljše za kakega rokodelca.

Več pové lastnik Franc Sedounik v Ljubnem štev. 94 (Laufen, Bezirk Oberburg), pošta: Ljubno — Laufen. 1—3

Dobra

štacuna z mešanim blagom v najem!

Proti jako ugodnim pogojem se da zavoljo rodbinskih razmer izvrstna štacuna z mešanim blagom vred na veleimenitnem tržnem prostoru v zelo naljudenem in obiskovanem trgu na Spod. Štajerskem takoj v najem.

Pismena vprašanja prosimo poslati opravištvu „Slov. Gospodarja“ pod štev. 100.

2—3

Ponudba.

Obče znane in izvrstne na Tržaški razstavi s srebrno svetinjo odlikovane

voščene sveče

iz čistega, nepokvarjenega čebelnega voska priporočata

P. in R. Seemann v Ljubljani.